

پرسشگری با روح ایمان تضادی ندارد/ غزالی با عقل استدلالی دنیوی مخالف است

یک پژوهشگر فلسفه و عرفان اسلامی گفت: پرسشگری نشانه حقیقت یابی است، اگر پرسش های عقلی نباشند باب علم بسته خواهد شد، اول باب علم پرسشگری و سؤال است سپس تحقیق است و بعد نتایج از اصول تحقیق بیرون می آید.

یک پژوهشگر فلسفه و عرفان اسلامی گفت: پرسشگری نشانه حقیقت یابی است، اگر پرسش های عقلی نباشند باب علم بسته خواهد شد، اول باب علم پرسشگری و سؤال است سپس تحقیق است و بعد نتایج از اصول تحقیق بیرون می آید. به گزارش خبرگزاری مهر، نسبت فلسفه و ایمان در تاریخ فلسفه اسلامی مورد توجه بوده است. غزالی با خود فلسفه مخالفی نداشت ولی معتقد بود که فلسفه باعث تضعیف ایمان می شود.

دکتر علی محمد صابری استاد گروه فلسفه مجتمع آموزشی تربیت دبیر پیامبر اعظم(ص) در مورد اینکه آیا روح پرسشگری با روح اطاعت و ایمان در تضاد است به خبرنگار مهر گفت: خیر، پرسش از حقیقت نشانه، یافتن حقیقت است تا پرسش نباشد کشف حقیقت هم اتفاق نمی افتد. منتها پرسش باید پرسش عقلی باشد. پرسش عقلی هم دو نوع است یکی پرسش های ریاضی گونه و استدلال گونه که متأسفانه وارد فلسفه شده است و فقط فرد را به مقام اثبات می کشاند و به صورت ریاضی یک برهانی را اثبات می کند.

وی افزود: یکی هم پرسش های با عقل پایان بین فلسفی است که قبل از اینکه ریاضیدانان یا فیلسوفانی مثل دکارت، عقل یا ریاضی را وارد فلسفه کنند این پرسش با عقل پایان بین بود که سؤال می کرد و پرسش از حقیقت بود و عقل را به کشف حقیقت رهنمون می کرد. این معرفت می توانست تولید ایمان کند همچنین خود ایمان تولید معرفت می کند ایمان بر پایه عشق است ولی پشتوانه معرفت عقلی را لازم دارد. منتها معرفت عقلی ای که حقیقت بینی و حیرت عقلی در آن وجود داشته باشد.

صابری اظهارداشت: همانطوری که در قرآن متد حضرت ابراهیم(ع) را بیان می کند به سراغ ستاره و ماه و خورشید می رود و می گوید آن چیزی که افول می کند دوست ندارم در واقع ستاره نماد عقل و ماه نماد قلب و خورشید نماد جان اوست که ابراهیم از عقل و قلب و جان خود گذشت تا به جانان رسید.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه و عرفان اسلامی تصریح کرد: پرسشگری نشانه حقیقت یابی است اگر پرسش های عقلی نباشند باب علم بسته خواهد شد اول باب علم پرسشگری و سؤال است بعد تحقیق است و بعد از تحقیق نتایج از اصول تحقیق بیرون می آید.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه در مورد اینکه جریان غالب در فلسفه اسلامی در خصوص نسبت فلسفه و ایمان چیست چه نگرشهایی این دو را تقویت کننده هم می بینند هم اظهار داشت: فلسفه اسلامی یا حکمت به قول سهروردی باید بر اساس بحث و کشف و شهود یعنی تأله باشد یعنی در فلسفه اسلامی هم عقل و هم قلب هردو حضور دارند. در فلسفه غرب بحث قلب مطرح نمی شود روششان فقط روش عقلی و استدلالی است. تفاوت فلسفه اسلامی و فلسفه غرب هم همین است که فلسفه اسلامی نوعی حکمت و بصیرت است حکمت و بصیرتی که به دنبال کشف و شهود است.

این استاد دانشگاه فرهنگیان تصریح کرد: ملاصدرا هم در حکمت متعالیه به دنبال کشف و شهود است منتها چیزی را که دیده اند می خواستند با زبان عقل بیان کنند. یعنی آن چیزی که به دل دیده اند شهود کرده اند حالا می خواهند با زبان عقل آن را بیان کنند. بنابراین این نوعی حکمت است و فلسفه ای نیست که از وحی دور افتاده باشد. حکمت و فلسفه ای که متصل به وحی و دین است. فلسفه اسلامی هرگز خودش را از دین جدا نمی داند. فلسفه تمام آن قوانینی است که در عقل است و فرد می خواهد آن را کشف کند یعنی اینکه با دل آنها را کشف کند و به زبانی آنها را بیان کند.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه و عرفان اسلامی عنوان کرد: ضدیت با فلسفه هم که در عالم اسلام مطرح شد ضدیت با همان عقل استدلالی است که غزالی در تهافت نشان می دهد آن ضدیتی است که فلسفه به دنبال ایمان نیست. آن فلسفه ای است که به زبانی می خواهد بگوید با فهم استدلالی و ریاضی می فهمم تا ایمان نیاورم. آن عقل، عقل بازاری است و ارزشی ندارد. آن عقلی است که فقط بدنبال دودوتا چهار تا است. دنبال کشف حقیقت نیست. عقل مصلحت اندیش بازاری است. غزالی با چنین عقلی مبارزه می کند و دنبال عقل حیرت آوری می رود که این عقل او را به عشق و دل رهنمون کند.

صابری اظهارداشت: حکما و عرفا و فلاسفه در عالم اسلامی با چنین رویکردی به عقل کوتاه بین و مصلحت اندیش و مصلحت بین و عقل دنیوی و معیشت بین مخالف هستند. با عقل معرفت اندیش مخالفتی ندارند. به فرموده امام صادق عقل آنی است که شما را به بندگی خدا دربیآورد و بهشت را برای شما ارزانی دارد. از چنین عقلی در روایات اسلامی به رسول باطنی که همیشه با انسان است یاد شده است. همچنین به جبرئیل هم تعبیر شده. جبرئیل فرشته ای است که نماد عقل است و خبر از عالم غیب می آورد متصل به عالم وحی است و عالم حقیقت و غیب الغیوب برای او کشف می شود.